

Styrelsen har vedtaget dette holdningspapir den 24. november 2023 og senest opdateret det den 30.04.2025

Et stærkt foreningsliv

Foreningslivet er en grundsten i det danske samfund og er den usynlige lim, der gør det danske demokrati stærkt. Foreningslivet udgør et trygt og givende fællesskab, hvor børn og unge tilegner sig et demokratisk sindelag. Vi oplever at vores holdninger har værdi og at vi alle har beslutningskraft. Vi lærer at søge indflydelse, tage ansvar for os selv og andre og vi oplever, hvor stor en forskel vores engagement gør. I foreningslivets forpligtende fællesskaber er vi sammen om et fælles tredje: en idé, en ideologi, et værdisæt eller en interesse. Vi lykkes ikke med opgaver og formål, hvis vi kun er optagede af os selv: vi er afhængige af hinanden. Derfor er det lille hverdagsdemokrati i foreningerne en central søjle i at give børn og unge redskaber til at begå sig i verden.

Gode rammer for foreningslivet

Et stærkt foreningsliv kræver gode rammer, som understøtter at frivilliges energi og ressourcer bruges rigtigt. At tiden bruges på kerneopgaven sammen med børn og unge - og ikke på papirnusseri og bureaukrati.

Derfor mener DUF:

- At stabil grundfinansiering er en forudsætning for et stærkt foreningsliv – nationalt såvel som lokalt. Derfor bør der sikres ro om udlodningsmodellen og folkeoplysningen skal styrkes lokalt.
- At ny lovgivning skal konsekvensvurderes for dens indflydelse på foreningslivet, da slagsider for foreningslivet i form af bureaukratiske byrder og proportionelle krav for foreningslivet ofte overses.
- At unødigt bureaukrati skal fjernes fra foreningslivet, så frivilliges tid og kræfter bruges på de formålsrettede aktiviteter med børn og unge – og ikke på besværlige kassererskifte i banken og komplicerede ansøgningsskemaer hos kommunen.
- At fysiske fællesskaber er grundlaget for foreningslivet, da det fysiske møde har en uvurderlig værdi i sig selv. Fællesskabet kan dog suppleres af digitale elementer (i begrænset omfang).

Alle børn og unge med i fællesskabet

Foreningslivet er et frirum, hvor det ikke er individet der er i centrum og hvor man ikke bliver målt, vurderet eller vejet på hverken sit udseende, sine karakterer eller baggrund. Alle børn og unge fortjener at være en del af et fællesskab. Alle skal ikke være med i alle fællesskaber, men der skal være fysiske fællesskaber for alle.

Derfor mener DUF:

- At alle børn og unge har ret til et frivilligt fællesskab.
- At det er vigtigt at nedbryde barrierer for deltagelse i foreningslivet. Herunder økonomiske barrierer, tilgængelighed og praktiske forhold som transport samt kulturelle barrierer ift. at opleve at kunne forstå og indgå meningsfuldt i foreningslivet.
- At fritidspas-ordningen skal styrkes og udbredes til alle kommuner.

- At foreningslivet skal kunne gribe og rumme forskellighed ved at være et sted, hvor man kan lykkes med forskellige ting - også andet end det, man kan lykkes med i skolen.
- At alle foreninger bør arbejde kontinuerligt med at udvikle sit fællesskab for at tilstræbe stor diversitet, så bl.a. flere underrepræsenterede børn og unge kan inkluderes.
- At det er forpligtigelsen, som skaber forudsætning for at børn og unge oplever, at der er brug for én og at man hver især bidrager til fællesskabet på sin egen måde.
- At det er en styrke at være sammen om et fælles tredje, hvor vi glemmer os selv for en stund og fejler, lærer og lykkes i fællesskab.

Foreningslivets rolle i lokalsamfundet

Et attraktivt lokalsamfund kræver sammenhold og tilhørsforhold, og derfor er der brug for et stærkt frivilligt foreningsliv. For det er her vi dyrker fællesskabet og mødes med mennesker, der ikke ligner os selv og danner relationer for livet. Derfor er der brug for en styrkelse af det lokale foreningsliv – og for at man i endnu højere grad samarbejder med foreningslivet i ligeværdige partnerskaber.

Derfor mener DUF:

- At et stærkt lokalt foreningsliv bidrager til at skabe sammenhængskraft og tilknytning lokalt, og derved bidrager til at det er attraktivt at bo i alle dele af Danmark.
- At kommunerne i højere grad bør prioritere det frivillige foreningsliv økonomisk, da besparelser på foreningslivet skaber negative konsekvenser for trivsel og demokratiet.
- At Folkeoplysningsloven er vigtigt for at understøtte demokratisk engagement i lokalsamfundet, og at den fungerer bedst i sin nuværende form som rammelov der giver kommunal frihed.
- At gode fysiske rammer er en forudsætning for et stærkt foreningsliv. Herunder god adgang til relevante lokaler såvel som til naturen.
- At foreningslivet i højere grad bør involveres i beslutningsprocesser lokalt.

Foreningslivets værdi i sig selv

Foreningslivet bidrager hver dag til at løfte en lang række konkrete samfundsopgaver; det styrker trivsel, integration, sammenhængskraften og demokratiet, samt danner livsduelige. Forudsætningen for, at foreningslivet kan løfte disse opgaver er, at man har en værdi i sig selv. Foreningslivet har værdi, fordi man laver det, man brænder for i et forpligtigende fællesskab med andre. Fordi det giver mening for lige netop dem. Fordi man tror på en idé, som man gerne vil dele med andre. Fordi man vil gøre en forskel. Frivillighed er meget mere, end hvad der kan gøres op i sparede offentlige kroner og øre. Man må gerne lege for legens skyld – også uden at det handler om at tilføre nytteværdi i et kommunalt Excel-ark. Foreningslivet er den tredje sektor, hvor engagement, ildhu og fællesskab for alvor fødes og dyrkes.

Derfor mener DUF:

- At det er afgørende at værne om foreningsfriheden. Herunder retten til selv at definere sit formål samt hvilke aktiviteter der skal til for at udleve dette. For det er i denne proces, at foreningslivets værdi skabes.
- At foreningslivet har en værdi i sig selv og ikke skal instrumentaliseres.
- At foreningslivet er verdensmestre i at skabe aktive medborgere som er med til at udvikle samfundet og skaber demokratisk mod og dannelse hos børn og unge.
- At samarbejde med andre aktører skal ske i ligeværdige og frivillige partnerskaber, hvor dialog er i fokus og vi i fællesskab finder formål og strategi, således at de folkeoplysende og samfundsengagerende foreningers reelle værdi anerkendes.
- At det er organiseringen og ikke aktiviteten der gør foreningslivet til noget særligt. Organiseringen og forpligtelsen heri har en kæmpestor og helt særlig værdi i sig selv.
- At det er igennem forpligtelsen overfor hinanden, at vi som frivillige lærer at tage og bære et ansvar både for os selv og fællesskabet.